

Inhoudsopgave

- 1. Algemeen**
 - 1.1. Inleiding
 - 1.2. Doelstelling en reikwijdte van het controleprotocol
 - 1.3. Definities

- 2. Verantwoordingsprotocol**
 - 2.1. Relevante wet- en regelgeving voor de verantwoording
 - 2.2. Uitgangspunten en te volgen procedures voor registratie en verantwoording
 - 2.3. Nadere toelichting op specifieke aandachtspunten voor de instelling ten aanzien van registratie en verantwoording
 - 2.4. Op te stellen verantwoordingen door de instelling

- 3. Accountantsprotocol**
 - 3.1. Doelstelling accountantsonderzoek
 - 3.2. Reikwijdte en materialiteit
 - 3.3. Algemene toelichting op werkzaamheden van de accountant
 - 3.4. Nadere toelichting op werkzaamheden van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheidsaspecten

- 4. Verantwoordingsmodellen**
 - 4.1. Model financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 van H6 gemeenten regio Haaglanden periode 4 januari 2016 tot en met 1 januari 2017

- 5. Accountantsproducten**
 - 5.1. Model controleverklaring bij de financiële verantwoording
 - 5.2. Model rapportage geconstateerde afwijkingen

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Met de herziening van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) is vanaf 2015 de Wmo uitgebreid met taken vanuit de AWBZ, te weten: maatwerkvoorzieningen als Individuele begeleiding, dagbesteding en bijbehorend vervoer en kortdurend verblijf. Indien afgesloten gelden bij de vrij inzetbare voorzieningen nog de volgende producten: recreatieve dagbesteding, kortdurende individuele begeleiding, zorgcoördinatie en waakvlamcontacten. De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd in de Wmo 2015.

De gemeenten Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer (verder: "de H6 gemeenten") hebben in Verordeningen voor de Wmo 2015, die per gemeente zijn vastgesteld, een uitwerking gegeven aan de verantwoordelijkheid van de gemeente in het kader van Wmo. In de basisovereenkomst inkoopnetwerk Wmo van 16 september 2014 is benoemd dat de gemeenten voor 2016 kiezen voor het, zover mogelijk, handhaven van de huidige prestatie-codes (AWBZ).

De opdrachtverstrekking voor 2016 vindt plaats door middel van inkoopcontracten, de Basisovereenkomst Inkoopnetwerk Wmo van 1 juli 2014, de deelovereenkomst maatwerkvoorziening begeleiding van 18 juli 2016, de deelovereenkomst onderzoeken & ontwikkelen van 5 november 2014 en de deelovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen. De deelovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen is alleen van toepassing voor de gemeente Zoetermeer. Ieder gemeente afzonderlijk voert het contractbeheer en controleactiviteiten ten behoeve van de betalingen uit.

Daarnaast is het mogelijk dat instellingen met de VNG een contractafspraken hebben gemaakt voor producten met landelijke specialistische functies voor de zorg aan auditatief en visueel gehandicapten. Indien de levering van deze producten plaatsvindt aan cliënten met een woonplaats in de H6 vindt de verantwoording plaats in de verantwoording die de instelling opstelt ten behoeve van de H6.

1.2. Doelstelling en reikwijdte van het controleprotocol

Dit protocol heeft een tweeledig doel. Het geeft enerzijds voorschriften voor de verantwoording door de instellingen en anderzijds aanwijzingen voor het onderzoek door de accountant. De voorschriften voor de verantwoording door de instellingen zijn beschreven in deel 2 van het protocol. Deel 3 bevat de aanwijzingen voor het onderzoek van de accountant. De bij deel 2 en deel 3 horende modellen zijn in deel 4 en deel 5 van het protocol opgenomen.

Om zekerheid te krijgen over de juistheid en financiële rechtmatigheid van de verantwoording Wmo-zorg 2016 (zie paragraaf 4), hebben de gemeenten een controleverklaring verplicht gesteld. Hierbij is NBA Standaard 800 'Controles financiële overzichten voor bijzondere doeleinden' van toepassing.

Met betrekking tot de financiële rechtmatigheid is het volgende relevant voor de accountant. De accountant hoeft geconstateerde afwijkingen ten aanzien op de rechtmatigheid niet mee te tellen bij de oordeelsvorming over de getrouwheid van de verantwoording Wmo-zorg 2016, ook al komen ze uit boven de materialiteitsgrenzen. Een rapportage van geconstateerde afwijkingen volgens model 4.2 volstaat. Bijvoorbeeld: indien de accountant vaststelt dat verantwoorde Wmo-zorg juist is, maar dat geen geldige verwijzing en/of een zorgplan in het cliëntdossier aanwezig is, levert dit géén financiële correctie op in de verantwoording. Wel zal de accountant hiervan melding maken in de rapportage van geconstateerde afwijkingen. Het is ter beoordeling aan de gemeenten om op basis van de rapportage van geconstateerde afwijkingen te bepalen of en zo ja welke consequenties verbonden worden aan feitelijke bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheidsaspecten.

Dit protocol is van toepassing op alle in de inkoopcontracten overeengekomen vormen van Wmo-zorg.

Eventuele deelneming(en) en dochtermaatschappij(en) van de instelling, die betrokken zijn bij de uitvoering van activiteiten uit hoofde van de Wmo waarvoor de instelling een contract heeft, vallen onder de werking van dit protocol. De instelling is verantwoordelijk om een verantwoording op te stellen voor alle Wmo-zorg die de instelling gecontracteerd heeft met de gemeenten in regio Haaglanden.

De H6-gemeenten in regio Haaglanden hebben bepaald dat instellingen geen controleverklaring en rapport van feitelijke bevindingen aan de gemeenten hoeven te verstrekken indien het totaalbedrag van de geleverde Wmo-zorg voor de gemeenten in regio Haaglanden kleiner is dan EUR 100.000 per jaar. Voor alle duidelijkheid: het gaat om het totaalbedrag aan geleverde Wmo-zorg aan alle H6-gemeenten in regio Haaglanden.

De instelling legt in 2016 verantwoording af over de maanden januari tot en met december. De verantwoording voorzien van een controleverklaring dient uiterlijk **1 maart 2017** ingeleverd te zijn bij de gemeenten.

1.3 Definities

In aanvulling op de definities die zijn opgenomen in de inkoopovereenkomst gelden voor dit protocol de volgende definities gehanteerd:

- *Accountant* - de door opdrachtnemer, in deze instelling, aangestelde openbare accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- *Controle* - Voor zover dit protocol de term controle gebruikt wordt hiermee bedoeld het uitvoeren van controlewerkzaamheden volgens NBA Standaard 800.
- *Instelling* - een door de gemeente gecontracteerde aanbieder van Wmo-zorg.
- *Wmo-zorg* - alle gecontracteerde vormen van zorg gericht op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een inwoner afgestemd op het geheel van diensten voor begeleiding ten behoeve van zelfredzaamheid en/of participatie en het daarvoor noodzakelijke vervoer.
- *Financiële verantwoording* - de Verantwoording Wmo-zorg 2016 H6 gemeenten regio Haaglanden, de verantwoording van de instelling over de financiële realisatie van de feitelijk geleverde Wmo-zorg volgens het verantwoordingsformat in paragraaf 4.
- *Maatwerkvoorziening*: op de behoeften, persoonsmerken en mogelijkheden van een inwoner afgestemd geheel van diensten ten behoeve van de zelfredzaamheid en/of participatie en het daarvoor noodzakelijke vervoer
- *Vrij inzetbare voorziening*: voorziening waarbij Dienstverlener voor inwoner een lichte toelatingstoets uitvoert of die in overleg tussen dienstverlener en gemeente kan worden ingezet
- *Beschikking*: een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht voor het uitvoeren van de Maatwerkvoorziening Begeleiding ten behoeve van een inwoner met daarin uitgewerkt de voor die inwoner uit te voeren diensten en activiteiten en te bereiken doelen
- *Dienstverleningsopdracht*; de op basis van de Overeenkomst gegeven opdracht van Gemeente aan Dienstverlener voor het uitvoeren van de Maatwerkvoorziening Begeleiding ten behoeve van een inwoner met daarin uitgewerkt de voor die inwoner uit te voeren diensten en activiteiten en te bereiken doelen.
- *Zorgplan*: "individueel plan voor de concrete uitvoering van de maatwerkvoorziening begeleiding of de vrij inzetbare voorziening opgesteld door de dienstverlener met en voor de inwoner". Ook in geval van een crisis dient de instelling ervoor zorg te dragen dat (achteraf) een zorgplan wordt opgesteld.
- *Toelatingstoets*: in artikel 2.3 van bijlage 2 van de deelopovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen is opgenomen dat de Dienstverlener na een lichte toets bepaalt of een inwoner in aanmerking komt voor een vrij inzetbare voorziening. Voor de lichte Toelatingstoets hanteert de Dienstverlener dezelfde criteria als de oude CIZ/WSBZ-criteria uit 2014. De dienstverlener controleert daarbij ook of de inwoner in aanmerking komt voor een voorliggende voorziening. Een voorliggende voorziening gaat hierbij vóór een voorziening via de Wo.
- *Productsoort* – wordt in dit protocol gehanteerd als begrip voor de producten die de instelling met de gemeenten overeenkomen in het inkoopcontract. Hiermee wordt het geheel bedoeld van de AWBZ-producten in de vorm maatwerkvoorzieningen en voorzover afgesloten de vrij toegankelijke voorzieningen.
- *(Financiële) rechtmatigheid* – het voldoen aan de voorwaarden vanuit wet- en regelgeving zoals omschreven in paragraaf 3.4 van dit protocol.

2. Verantwoordingsprotocol

2.1 Relevante wet- en regelgeving voor de verantwoording

Voor de instelling is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- Wmo.
- de Basisovereenkomst inkoopnetwerk Wmo 2015 van 1 juli 2014.
- NZa beleidsregels (voormalige) AWBZ-zorg.
- de deellovereenkomst Maatwerkvoorziening begeleiding van 18 juli 2016, de deellovereenkomst onderzoeken & ontwikkelen van 5 november 2014 en de deellovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen van 3 december 2014.
- Werkinstructies voor dienstverleners: Wmo vrij inzetbare voorzieningen
- Protocol administratie H6 gemeenten en gecontracteerde aanbieders H6 Wmo 2016.

Daarnaast zijn de voorwaarden zoals opgenomen in het inkoopcontract (de opdrachtovereenkomst) met de gemeenten van toepassing op de verantwoording.

De H6 gemeenten hebben ervoor gekozen om in dit protocol de relevante teksten uit bovenstaande wet- en regelgeving op te nemen, zodat het protocol een zelfstandig leesbaar document is waarin alle relevante wet- en regelgeving te vinden is. Dit protocol bevat alle relevante aspecten voor de controle. De accountant hoeft derhalve niet terug te gaan naar bovengenoemde wet- en regelgeving.

2.2 Uitgangspunten en te volgen procedures voor registratie en verantwoording

Hieronder is de verantwoordingsprocedure voor de instellingen uitgewerkt. Hierbij worden tevens de uitgangspunten voor registratie en verantwoording benoemd.

- De instelling sluit een contract met de H6 gemeenten voor de in regio Haaglanden te leveren zorg. In het contract zijn afspraken gemaakt over het tarief per product. Dat betekent dat er, mits de inwoner voldoet aan de betreffende eisen, geen beperkingen zijn ten aanzien van de hoeveelheid te leveren zorg.
- De zorg start, met uitzondering van de vrij inzetbare zorg in de gemeente Zoetermeer, nadat de instelling een geldige verwijzing heeft verkregen.
- De vrij inzetbare zorg in de gemeente Zoetermeer start als de cliënt voldoet aan de criteria zoals deze zijn vastgelegd in de deellovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen.
- Als een inwoner zich ingeval vrij-inzetbare zorg meldt bij de dienstverlener en de dienstverlener gaat tot levering over, dan meldt de Dienstverlener dit bij de gemeente (bijlage 2 eisen aan de vrij inzetbare voorziening, art 2.4 en 4.5). Voor de melding zijn twee formulieren in gebruik: bij de recreatieve dagbesteding geldt het formulier “verzamelstaat nieuwe voorzieningen Wmo vrij inzetbaar” en voor de kortdurende individuele begeleiding, zorgcoördinatie en waakvlamcontact geldt het “meldingsformulier”.
- Voor elke cliënt dient een zorgplan aanwezig te zijn. De instelling registreert de feitelijk geleverde zorg per cliënt en per gemeente, gebruik makend van de in het inkoopcontract afgesproken productdefinities. In het zorgplan vindt een vastlegging plaats van de te leveren productsoort.
- De instelling verantwoordt de productie op basis van productsoorten waarvan de productdefinities vastgelegd zijn in de opdrachtovereenkomst met de gemeenten. De instelling is zelf verantwoordelijk voor de keuze welke bekostigingseenheid of productsoort passend is voor de zorg aan een cliënt. De instelling legt deze keuze vast in het zorgplan.
- Uiterlijk 3 weken na afloop van een periode van 4 weken factureren instellingen de gerealiseerde zorg bij de desbetreffende gemeente. In de declaratie staan per cliënt onder andere de identificatiegegevens van de cliënt, de soort zorg die wordt geleverd, en (voor zover van toepassing) het indicatiebesluit van de relevante gemeente.
- De gemeente controleert de declaratie en stelt vast of de woonplaats van de cliënt op de declaratie juist is op basis van de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA). Bij fouten in de declaratie voorziet de gemeente de instelling van een melding voor welke cliënten de declaratie foutief is. De instelling corrigeert de fouten in de administratie en zorgt voor een nieuwe declaratie.
- De instelling stelt een financiële verantwoording op waarin de geleverde zorg per gemeente en per productsoort wordt gespecificeerd volgens het rapportageformat dat opgenomen is in paragraaf 4.1.

- De instelling int ingeval van een vrij inzetbare voorziening bij recreatieve dagbesteding in overeenstemming met artikel 3.2.2 van bijlage 2 van de deelovereenkomst vrij inzetbare voorziening een eigen bijdrage van € 2,50 per dag, behalve wanneer een inwoner een inkomen heeft lager dan 120% van het sociaal minimum. Deze financiële vergoeding komt ten gunste van de gemeente.
- De instelling stelt een financiële verantwoording op waarin de eigen bijdrage wordt opgenomen volgens het rapportageformat dat opgenomen is in paragraaf 4.1
- De financiële afrekening vindt plaats op niveau van de individuele gemeenten.

2.3 Nadere toelichting op specifieke aandachtspunten voor de instelling ten aanzien van registratie en verantwoording

De instellingen hebben in het inkoopcontract afspraken gemaakt over de gecontracteerde productsoorten en de van toepassing zijnde productdefinities (welke productie is declarabel). Uitgangspunt is dat alleen de feitelijk geleverde Wmo-zorg declarabel is, tenzij anders overeengekomen en vastgelegd in de opdrachtovereenkomst met de gemeenten.

Ten aanzien van de registratie en verantwoording zijn de volgende specifieke aandachtspunten van toepassing:

- De in onderaanneming of uitbesteding gerealiseerde productie in de verantwoording wordt verantwoord door de instelling die de zorg met de gemeente heeft gecontracteerd.
- Met betrekking tot de productsoorten zijn de productdefinities voor de voormalige AWBZ-zorg uit NZa beleidsregels van toepassing.

2.4. Op te stellen verantwoordingen door de instelling

De instelling stelt een financiële verantwoording op van de feitelijk geleverde productie aan Wmo-zorg tegen de afgesproken tarieven volgens het format dat opgenomen is in paragraaf 4.1. onderdeel A

De financiële verantwoording bevat tevens een bestuurlijke verantwoording (onderdeel B) waar de instelling de gehanteerde uitgangspunten ten aanzien van de productdefinities en de bepaling van de eigen bijdrage vrij inzetbare vergoeding beschrijft, eventuele bijzonderheden en ruimte voor ondertekening van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016. Het is hierbij met name van belang dat duidelijk is welke productdefinities gehanteerd zijn in de financiële verantwoording.

3. Accountantsprotocol

3.1 Doelstelling accountantsonderzoek

Het onderzoek van de accountant richt zich op de juistheid en financiële rechtmatigheid van de aantallen en bedragen die zijn opgenomen in de verantwoording Wmo-zorg 2016 van de instelling.

De accountant voert een controle uit op de volgende aspecten:

1. Juistheid van de verantwoorde productie in de financiële verantwoording. Specifiek moet de accountant het volgende vaststellen:
 - 1.1 het gedeclareerde tarief (p) komt overeen met het tarief in het inkoopcontract. De accountant hoeft geen controle uit te voeren op de juistheid van het gedeclareerde tarief. Indien het gedeclareerde tarief afwijkt van het inkoopcontract stelt de accountant vast dat de gemeenten een schriftelijk akkoord hebben gegeven op het aangepaste tarief.
 - 1.2 de hoeveelheid geleverde Wmo-zorg (q) is juist verwerkt in de financiële verantwoording, waarbij de accountant nadrukkelijk geen (zorginhoudelijke) controle uit hoeft te voeren op de juistheid van de productsoort.
2. Volledigheid van de verantwoorde eigen bijdrage vrij inzetbare voorziening in de financiële verantwoording, onderdeel recreatieve voorzieningen. Specifiek moet de accountant het volgende vaststellen:

Dat de eigen bijdrage is vastgesteld in overeenstemming met de eisen (zie werkinstructies voor dienstverleners m.b.t. vrij inzetbare voorzieningen). De accountant hoeft de inkomensgrens en daarmee het recht om vrij gesteld te worden van een eigen bijdrage uitsluitend vast te stellen via het al dan niet aanwezig zijn van de Zoetermeerpas. Als de inwoner een Zoetermeerpas kan tonen, wordt aangenomen dat deze een inkomen heeft dat beneden de 120% ligt van het sociaal minimum. Als er geen Zoetermeerpas kan worden getoond, wordt aangenomen dat de inwoner een inkomen heeft dat boven de 120% van het sociaal minimum en moet een eigen bijdrage worden geïnd. De eigen bijdrage geldt per dag, ongeacht het aantal uur dat de cliënt die dag aanwezig is.
3. De levering van de Wmo-zorg plaats heeft gevonden met inachtneming van de volgende rechtmatigheidsaspecten:
 - 3.1 aanwezigheid van een geldige verwijzing (beschikking) in het cliëntdossier of ingeval van een vrij inzetbare voorziening een uitgevoerde toelatingstoets en de melding van de start van de zorg aan de gemeente én
 - 3.2 aanwezigheid van een dienstverleningsopdracht én
 - 3.3 aanwezigheid van een zorgplan in het cliëntdossier én
 - 3.4 aanwezigheid van een vastlegging van de woonplaats in het cliëntdossier.
 - 3.5 Bij vrij inzetbare voorzieningen: geen stapeling met maatwerkvoorziening
 - 3.6 Bij vrij inzetbare voorzieningen: overige eisen

Indien van onderstaande aspecten sprake is, stelt de accountant als onderdeel van aspect 1 specifiek vast dat bij onder aanneming of uitbesteding de gerealiseerde productie opgenomen is in de financiële verantwoording van de instelling die de gecontracteerde zorg met de gemeente heeft afgesproken.

De controleverklaring bij de financiële verantwoording valt onder Standaard 800 'Controles financiële overzichten voor bijzondere doeleinden'. De accountant voert zijn controle uit in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), en de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS).

Onderdeel hiervan is NV COS 240 "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten". Door het expliciet noemen van NV COS 240 in het controleprotocol wordt duidelijk dat het risico op fraude vast onderdeel is van de werkzaamheden van de accountant wat relevant is voor de gemeenten in regio Haaglanden.

Dit controleprotocol beoogt niet een aanpak van de controle voor te schrijven. De accountant moet zorgen voor een adequate onderzoek aanpak en een op de cliëntsituatie toegesneden werkprogramma.

De accountant dient medewerking te verlenen aan een mogelijke **review** uitgevoerd door of namens de gemeenten. De review vindt plaats bij de accountant aan de hand van het door de accountant opgebouwde dossier. De gemeenten stellen de instelling en de accountant vooraf schriftelijk op de hoogte.

3.2. Reikwijdte en materialiteit

De accountant moet het onderzoek naar de aantallen en bedragen in de verantwoording Wmo-zorg 2015 zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat deze informatie geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) van materieel belang bevat. Het gaat hierbij om de verantwoording als geheel inzake de Wmo-zorg en de eigen bijdrage vrij inzetbare voorziening van alle gemeenten tezamen. De accountant hoeft geen afzonderlijke controle op de verantwoording aan de individuele gemeente uit te voeren.

Indien het begrip redelijke mate van zekerheid voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekend dit een betrouwbaarheid van 95 procent. Informatie is materieel wanneer het weglaten of het onjuist weergeven daarvan de beslissingen die gebruikers op basis van de eindverantwoording nemen, zou kunnen beïnvloeden.

Een oordeel met een goedkeurende strekking impliceert, dat, gegeven bovengenoemde betrouwbaarheid, in de aantallen en bedragen geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) voorkomen die groter zijn dan de percentages in de hieronder opgenomen materialiteitstabel.

Hierbij geldt als **omvangsbasis**:

Soort oordeel	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de verantwoording	≤ 1%	>1% en ≤ 3%	n.v.t.	> 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	>3% en ≤ 10%	> 10%	n.v.t.

Voor de uit te voeren werkzaamheden geldt een rapportagetolerantie. Deze geeft aan vanaf welke omvang de door de instelling niet-gecorrigeerde afwijkingen gemeld moeten worden. Het protocol hanteert hierbij als uitgangspunt dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk door de instelling gecorrigeerd moeten worden. De rapportage door de accountant heeft daarom het karakter van een uitzonderingsrapportage.

De accountant brengt een rapportage over geconstateerde afwijkingen uit gebruikmakend van het model van paragraaf 5.2 in de volgende situaties: alleen uit te brengen als sprake is van niet-gecorrigeerde afwijkingen boven de rapportagetolerantie. In dat geval verwijst de accountant hiernaar in de controleverklaring. De zorgaanbieder is dan verplicht om ook deze rapportage naar de gemeenten te sturen.

- Voor het eerste toetspunt (juistheid geleverde zorg en volledigheid eigen bijdrage vrij inzetbare zorg) geldt een rapportagetolerantie die gelijk is aan de percentages in de materialiteitstabel (fouten > 1 procent en/of onzekerheden > 3 procent). Niet-gecorrigeerde afwijkingen beneden deze grens hoeven niet gerapporteerd te worden. Niet-gecorrigeerde afwijkingen boven de rapportagetolerantie worden verwerkt in de controleverklaring waarbij de accountant verwijst naar de rapportage over geconstateerde afwijkingen voor een nadere toelichting op de geconstateerde afwijkingen. Ten einde een goedkeurende controleverklaring af te mogen geven is het noodzakelijk dat alle geconstateerde fouten die individueel of gezamenlijk van materieel belang zijn worden gecorrigeerd. Wanneer een correctie niet of niet afdoende wordt aangebracht moet dit tot uitdrukking worden gebracht door het verstrekken van een niet-goedkeurende controleverklaring.

- Voor het tweede toetspunt (levering) geldt een rapportagetolerantie van 0 procent. Dit betekent, dat de accountant alle afwijkingen moet rapporteren. In paragraaf 1.2 is beschreven dat de accountant geconstateerde afwijkingen ten aanzien op de rechtmatigheid van de levering niet hoeft mee te tellen bij zijn oordeelsvorming voor de juistheid van de verantwoording Wmo-zorg 2016. Van de instelling wordt verwacht dat in deel B van de verantwoording onder het kopje “toelichting door de instelling op geconstateerde afwijkingen van de aspecten van rechtmatigheid” een toelichting plaatsvindt op de geconstateerde afwijkingen. Voor de accountant zijn afwijkingen op de leveringsaspecten aanleiding om onderzoek te doen of sprake is van een onjuistheid op het eerste toetspunt; de juistheid van de verantwoorde productie. Indien sprake is van afwijkingen op de leveringsaspecten, maar de instelling kan onderbouwen dat de verantwoorde productie juist is, hoeft geen financiële correctie plaats te vinden en zal de instelling de afwijking toelichting in deel B van de verantwoording en zal de accountant de afwijking opnemen in de rapportage van geconstateerde afwijkingen.

3.3. Algemene toelichting op werkzaamheden van de accountant

Object van de controle door de accountant is onderdeel A van de financiële verantwoording. De bestuurlijke verantwoording (onderdeel B) vormt hierbij het uitgangspunt voor de controle. De accountant geeft over de bestuurlijke verantwoording als zodanig geen oordeel.

Overeenkomstig paragraaf 2.2 geeft het bestuur in onderdeel B een toelichting op: (1) de gehanteerde uitgangspunten ten aanzien van de productsoorten (2) een toelichting door de instelling op geconstateerde afwijkingen van de aspecten van financiële rechtmatigheid en (3) eventuele bijzonderheden (alleen gebruiken indien van toepassing).

Om vast te stellen of de instelling aan hierboven genoemde toetsingscriteria 1.1 tot en met 3.6 heeft voldaan, zal de accountant de toelichting van de instelling toetsen aan de realiteit. Hiervoor zal hij zich primair richten op opzet, bestaan en werking van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de planning, registratie en declaratie van Wmo-zorg. De accountant zal hierbij alleen de inzet van de Wmo-zorg kunnen toetsen, omdat hij niet beschikt over voldoende deskundigheid om de inhoud daarvan te controleren, dan wel dit niet kan controleren vanwege privacyaspecten. De vaststelling van de juistheid van de productsoort is primair de verantwoordelijkheid van de instelling. De accountant hoeft de juistheid van de verantwoorde productsoort waarop de geleverde zorg per cliënt geregistreerd is derhalve niet vast te stellen. De zorginhoudelijke toetsing van de uitgevoerde zorgactiviteiten valt derhalve buiten de reikwijdte van de controle door de accountant. Van de accountant wordt daarom geen oordeel over de kwaliteit van de AO/IC verwacht, noch een detailcontrole op dossier- of cliëntniveau.

Het wordt aan de accountant overgelaten op welke wijze de accountant verdere controleaanpak inricht, hoe verdere controlewerkzaamheden worden uitgevoerd en hoe op grond daarvan voldoende controle-informatie wordt verkregen. Het gaat er in essentie om, dat de accountant voldoende controle-informatie verzamelt om met een redelijke mate van zekerheid vast te kunnen stellen dat de aantallen en bedragen zoals opgenomen in de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergeeft in overeenstemming met dit protocol. Hiermee wordt tevens voldaan aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

3.4 Nadere toelichting op werkzaamheden van de accountant ten aanzien van de rechtmatigheidsaspecten

De accountant voert onderzoek uit naar de volgende financiële rechtmatigheidsaspecten door vast te stellen dat voor de in de financiële verantwoording opgenomen productie het volgende in het cliëntdossier aanwezig is:

- a) Een geldige verwijzing (beschikking, bij een maatwerkvoorziening) of een uitgevoerde toelatingstoets met een melding van de start van de zorg aan de gemeente (bij een vrij inzetbare voorzieningen);
- b) Een dienstverleningsopdracht
- c) Een zorgplan
- d) Een vastlegging van de woonplaats.
- e) Bij vrij inzetbare voorzieningen: geen stapeling met maatwerkvoorziening
- f) Bij vrij inzetbare voorzieningen: overige eisen

Ad a) Aanwezigheid van een geldige verwijzing/toelatingstoets Ad b) dienstverleningsopdracht

De accountant stelt vast dat, er met uitzondering van de vrij inzetbare zorg in Zoetermeer, een verwijzing (beschikking) en een dienstverleningsopdracht aanwezig is in het cliëntdossier en is afgegeven door een daartoe bevoegde partij waardoor de verwijzing geldig is. Voor de vrij inzetbare zorg in Zoetermeer geldt dat geen verwijzing nodig is wanneer de cliënt voldoet aan de in de overeenkomst opgenomen criteria. Als een inwoner zich meldt bij de dienstverlener en de dienstverlener gaat een vrij inzetbare voorziening leveren dan meldt de dienstverlener dit aan de gemeente via verzamelstaat "nieuwe voorzieningen Wmo vrij inzetbaar" in geval van recreatieve dagbesteding of met het "meldingsformulier" ingeval kortdurende individuele begeleiding, zorgcoördinatie of waakvlamcontact.

De accountant hoeft bij de maatwerkvoorziening niet inhoudelijk te toetsen of de verwijzing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en of de persoon die de verwijzing (beschikking) en de dienstverleningsopdracht heeft afgegeven namens een bevoegde partij daartoe bevoegd is geweest.

Bij de Vrij inzetbare voorziening stelt de gemeente wel met een beschikking vast of vervoer nodig is. De dienstverlener ontvangt voor het regelen van vervoer een vergoeding (art 1.2.3 van bijlage 2 van de deelovereenkomst vrij inzetbare voorziening).

Toelichting op het begrip geldige verwijzing [onderstaande informatie is enkel ter informatie opgenomen en bevat geen nieuwe door de accountant te toetsen aspecten:

- *Artikel 2 van bijlage 2 van de deelovereenkomst maatwerkvoorziening begeleiding geeft als eis dat "de zorg kan door Aanbieder uitsluitend geleverd worden aan de inwoner met inachtneming van:*
 - *een Verwijzing van Gemeente in de vorm van een Verwijzing of Beschikking; waarbij steeds geldt dat het leveren van zorg dient te worden gestaakt indien en zodra dat verantwoord is en/of beschikking verloopt en/of doel van de verwijzing en/of beschikking is bereikt."*

Ten aanzien van het aspect " dat het leveren van zorg dient te worden gestaakt indien en zodra dat verantwoord is en/of doel van de verwijzing en/of beschikking is", wordt verwezen naar het geen in paragraaf 3.3 is opgenomen. De accountant beschikt niet over voldoende deskundigheid om dit te kunnen toetsen. Dit aspect is zorginhoudelijk en valt buiten de reikwijdte van de controle.

- *"Van elke verwijzing/beschikking/machtiging stelt de Aanbieder vast of de ontvangen verwijzing juist is. In de verwijzing dient sprake te zijn van noodzaak van zorg en/of een vermoedelijke diagnose. In de gevallen dat dit niet zo is neemt de Aanbieder contact op met de verwijzer ten einde een juiste verwijzing tot stand te brengen." (Artikel 2.11)*
- *Bijlage 2 bij de deelovereenkomst maatwerkvoorziening begeleiding stelt dat:*
 - *"zorg kan alleen gedeclareerd worden op het moment dat er een dienstverleningsopdracht is afgegeven door het Lokale Team van de Gemeente. Aanbieder neemt de verwijzing op in het dossier." (Artikel 2.12)*

Ad c) Aanwezigheid van een zorgplan

De accountant stelt vast dat een zorgplan aanwezig is in het cliëntdossier, waarin door de instelling het type productsoort is vastgelegd. De accountant hoeft niet inhoudelijk te toetsen of het zorgplan voldoet aan de daaraan te stellen eisen volgens de Uitvoeringsovereenkomst 2015 De accountant hoeft ook niet te controleren of het zorgplan ondertekend is.

De instelling is zelf verantwoordelijk voor de keuze welke productsoort passend is voor de Wmo-zorg aan een cliënt. De instelling legt deze keuze vast in het zorgplan. De accountant heeft geen zorginhoudelijke kennis om de juistheid van de of productsoort vast te stellen. Om deze reden stelt de accountant alleen vast of de productsoort waarop de Wmo-zorg geregistreerd is overeenkomt met de productsoort die is vastgelegd in het zorgplan.

Ad d) Aanwezigheid van vastlegging in het cliëntdossier van de woonplaats.

De accountant stelt vast dat in het cliëntdossier een vastlegging van de woonplaats aanwezig is en stelt vast dat deze overeenkomt met de productieregistratie.

De instelling en de accountant hebben geen toegang tot de GBA en kunnen de woonplaats niet inhoudelijk toetsen. De accountant stelt vast of de instelling een terugmelding van de gemeente heeft ontvangen van de maandelijkse declaratie én stelt vast of hierin fouten ten aanzien van de woonplaats zijn opgenomen én of de instelling deze fouten ten aanzien van de woonplaats heeft gecorrigeerd in de productieregistratie.

Toelichting [onderstaande informatie is enkel ter informatie opgenomen en bevat geen nieuwe door de accountant te toetsen aspecten]:

- *Instellingen declareren de geleverde Wmo-zorg op cliëntniveau aan de gemeenten.*
- *De gemeente controleert de declaratie aan de hand van de GBA en stelt vast of de leeftijd en woonplaats van de cliënt op de declaratie juist is op basis van de GBA.*
- *De instelling krijgt van de gemeenten een terugmelding of de declaratie geaccepteerd is bij fouten een melding voor welke cliënten de declaratie foutief is. De instelling corrigeert de fouten in de administratie en zorgt voor een nieuwe declaratie.*

Ad e) Bij vrij inzetbare voorzieningen: geen stapeling met maatwerkvoorziening

Stapeling van Maatwerkvoorzieningen en Vrij inzetbare voorzieningen is, met uitzondering van de in art 3.1.0 opgenomen combinaties, niet toegestaan. De accountant stelt aan de hand van het zorgplan en/of facturering vast dat er met uitzondering van de onderstaande combinaties geen stapeling heeft plaatsgevonden:

Toelichting Stapeling Maatwerkvoorziening en Vrij inzetbare voorziening

Alleen de volgende combinaties zijn toegestaan:

- *dagbesteding met vervoer (per 18 juli 2016 (periode 8) is vervoer van / naar recreatieve dagbesteding vrij inzetbaar geworden en dus geen maatwerkvoorziening meer)*
- *individuele begeleiding als maatwerkvoorziening met dagbesteding (en eventueel vervoer)*
- *individuele begeleiding als maatwerkvoorziening met zorgcoördinatie*
- *kortdurend verblijf met individuele begeleiding als maatwerkvoorziening of dagbesteding (en eventueel vervoer)*

Ad f) Bij vrij inzetbare voorzieningen: overige eisen

In bijlage 2 van de deelovereenkomst vrij inzetbare voorzieningen zijn bij kortdurende individuele begeleiding, zorgcoördinatie en waakvlamcontact voorwaarden opgenomen. De accountant toetst uitsluitend in de volgende gevallen of aan de hieronder vermelde eisen is voldaan:

Toelichting vrij inzetbare voorzieningen: overige eisen

- *Zorgcoördinatie (artikel 3.4 van bijlage 2 van de deelovereenkomst vrij inzetbare zorg):*
 - *Koppeling Besluit Maatwerkvoorziening begeleiding. De accountant stelt vast dat zorgcoördinatie is gekoppeld aan een Besluit Maatwerkvoorziening Begeleiding*
- *Waakvlamcontact: (artikel 3.5 van bijlage 2 van de deelovereenkomst vrij inzetbare zorg):*
 - *Koppeling Besluit Maatwerkvoorziening begeleiding. De accountant stelt vast dat zorgcoördinatie is gekoppeld aan een Besluit Maatwerkvoorziening Begeleiding*

4. Verantwoordingsmodellen

4.1 Model financiële verantwoording Wmo-zorg 2015 van H6 gemeenten regio Haaglanden periode 4 januari 2016 tot en met 1 januari 2017 (periode 1 tot en met periode 13 CAK periodekalender)

Zie bijlage in excel

5. Accountantsproducten

5.1 Model controleverklaring bij de financiële verantwoording

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

(Afgegeven ten behoeve van de gemeenten in regio Haaglanden)

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting [*naam instelling*]

Wij hebben de bijgevoegde, door ons gewaarmerkte, financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 onderdeel A over de periode tot en met [periode invullen] van [naam instelling]] te [zetel] gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

De raad van bestuur van de instelling is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 in overeenstemming met het protocol Wmo 2016 H6-gemeenten regio Haaglanden specifiek deel 2 Verantwoordingsprotocol. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht, om het opstellen van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 onderdeel A op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wmo 2016 H6-gemeenten regio Haaglanden, specifiek deel 3 Accountantsprotocol. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen in en de toelichtingen bij de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 door de instelling, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016, alsmede een evaluatie van het algemene beeld van de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 [: en de verantwoording eigen bijdrage vrij inzetbare voorzieningen (alleen invullen indien van toepassing)] 2016, onderdeel A van [naam instelling] de hierin opgenomen aantallen en bedragen in alle van materieel belang zijnde aspecten juist [: en voor wat betreft de eigen bijdrage vrij inzetbare voorzieningen volledig voorzieningen (alleen invullen indien van toepassing)] weer in overeenstemming met de eisen die zijn vastgelegd in het Protocol Wmo 2016 H6-gemeenten regio Haaglanden, specifiek deel 2 Verantwoordingsprotocol.

Overige aangelegenheden¹

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel merken wij op dat wij naast deze controleverklaring een aparte rapportage hebben uitgebracht over geconstateerde afwijkingen boven de rapportagetolerantie volgens hoofdstuk 3.2 van het Protocol Wmo 2016 H6-gemeenten regio Haaglanden.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 van [naam instelling] en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend bestemd voor de Raad van Bestuur van [naam instelling], ter verantwoording aan de H6 gemeenten in regio Haaglanden en kan derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt. De financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de raad van bestuur van [naam instelling] en de gemeenten in regio Haaglanden en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Plaats, datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

¹ alleen opnemen als een rapportage over geconstateerde afwijkingen is uitgebracht. Zie paragraaf 3.2 en 5.2.

5.2 Model rapportage geconstateerde afwijkingen

RAPPORTAGE GECONSTATEERDE AFWIJKINGEN

(Afgegeven ten behoeve van de gemeenten in regio Haaglanden)

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting [*naam instelling*]

Opdracht

Wij hebben op .. (datum) een controleverklaring² afgegeven bij de financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 onderdeel A van (naam instelling) te ... (vestigingsplaats). Overeenkomstig het protocol Wmo 2016 H6-gemeenten regio Haaglanden, specifiek deel 3 Accountantsprotocol dienen wij naast de verklaring een afzonderlijke rapportage uit te brengen over tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen. Met dit rapport wordt uitvoering gegeven aan deze verplichting.

Aard en Reikwijdte verrichte werkzaamheden

Voor de aard en reikwijdte van onze werkzaamheden verwijzen wij u naar bovengenoemde controleverklaring. Deze rapportage betreft uitsluitend de afwijkingen die wij tijdens onze controle hebben vastgesteld, wij hebben hiervoor geen aparte werkzaamheden verricht. Dit betekent dat deze rapportage geen volledig beeld hoeft te geven van alle afwijkingen. Overeenkomstig bovengenoemd protocol betreffen de te rapporteren afwijkingen:

- voor het toetsingscriterium juistheid: niet-gecorrigeerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie (fouten > 1 procent en/of onzekerheden > 3 procent).
- voor het toetsingscriterium levering: alle afwijkingen, ongeacht hun omvang en effect op ons oordeel in de controleverklaring.

Beschrijving geconstateerde afwijkingen

Tijdens de controle van financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 zijn met betrekking tot de juistheid van de door de instelling verantwoorde Wmo-zorg en de volledigheid van de verantwoorde eigen bijdrage vrij inzetbare voorzieningen de volgende afwijkingen geconstateerd die door de instelling niet zijn gecorrigeerd:

[...]

Tijdens de controle van financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 zijn met betrekking tot de levering van de verantwoorde Wmo-zorg de volgende afwijkingen geconstateerd:

[...]

Tijdens de controle van financiële verantwoording Wmo-zorg 2016 zijn met betrekking tot de volledigheid van de verantwoorde eigen bijdrage vrij inzetbare voorzieningen de volgende afwijkingen geconstateerd:

[...]

Overige aspecten – beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor... (naam instelling) en de H6 gemeenten in regio Haaglanden aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van onze controleopdracht de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve deze rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Plaats, datum

Naam accountantspraktijk

Naam accountant

² vermeld het type verklaring: goedkeurend, met beperking, oordeelonthouding of afkeuring.